

Vergaderjaar 2009–2010

31 265

Adoptie

Nr. 27

BRIEF VAN DE MINISTER VAN JUSTITIE

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 5 oktober 2009

Tijdens de voortzetting op 2 juli 2009 van het parlementair overleg over een aantal brieven van mijn hand zijn tien moties ingediend en aangenomen.

Het betreft:

- de motie van de leden Pechtold en Teeven over een brief met de aanvullende eisen aan adopties uit de Verenigde Staten (TK 2008–2009, 31 265, nr. 15);
- de motie van de leden De Pater-van der Meer en Timmer over aanwijzen van een tweede vergunninghouder voor bemiddeling met de Verenigde Staten (TK 2008–2009, 31 265, nr. 17);
- de motie van het lid De Pater-van der Meer over niet opwerpen van beletsels door Nederlandse vergunninghouders bij adoptie uit de VS (TK 2008–2009, 31 265, nr. 18);
- de motie van de leden Teeven en Timmer over uitdragen van het beleid door de Stichting Kind en Toekomst (TK 2008–2009, 31 265, nr. 19);
- de motie van het lid Timmer over de mogelijkheden voor deelbemiddeling (TK 2008–2009, 31 265, nr. 20);
- de motie van de leden Timmer en Pechtold over adoptiemogelijkheden voor homoparen in Zuid-Afrika, Brazilië en de VS (TK 2008–2009, 31 265, nr. 21);
- de motie van het lid Timmer c.s. over de problemen die meerderjarige geadopteerden ondervinden (TK 2008–2009, 31 265, nr. 22);
- de motie van de leden Langkamp en Van der Staaij over verlengen van de bewaartermijn voor dossiers door vergunninghouders (TK 2008–2009, 31 265, nr. 23);
- de motie van het lid Van der Staaij over voor de pleegzorg interesseren van potentiële adoptieouders (TK 2008–2009, 31 265, nr. 24); en
- de motie van het lid Van der Staaij over ruimere leeftijdsgrenzen voor adoptieouders bij tweedekindplaatsing (TK 2008–2009, 31 265, nr. 25).

In deze brief zal ik ingaan op deze moties.

In de door de Kamer aangenomen motie nr. 15 (ingediend door de leden Pechtold en Teeven) wordt de regering verzocht om de houders met een beginseltoestemming en de vergunninghouder Stichting Kind en Toekomst een brief te sturen waarin wordt aangegeven dat de aanvullende eisen aan adoptie uit de VS, zoals geformuleerd in de brief van 22 april 2009, verband houdende met de leeftijd van adoptiekinderen van 5 jaar en ouder, kinderen die zijn opgenomen in het Amerikaanse pleegzorgsysteem en kinderen waarbij sprake is van bijzondere omstandigheden, niet zullen worden toegepast en dat de mogelijkheid om via deelbemiddeling te kunnen adopteren, in stand wordt gehouden. Bijgevoegd treft u een brief d.d. 6 augustus 2009 aan die door tussenkomst van de Stichting Kind en Toekomst is toegezonden aan de aspirant-adoptiefouders die bij de stichting staan ingeschreven voor (deel)bemiddeling uit de VS.¹ In deze brief wordt medegedeeld dat de in mijn brief van 22 april 2009 (kamerstuk 31 265/29 689, nr. 12) aangekondigde extra maatregelen niet zullen worden toegepast, waarmee uitvoering wordt gegeven aan deze motie. Aan de brief is voorts bekendheid gegeven door deze te plaatsen op de websites van genoemde stichting, van de BZA, het COC, de Stichting Adoptievoorzieningen en het ministerie van Justitie.

In de door de Kamer aangenomen motie nr. 17 (ingediend door de leden De Pater-van der Meer en Timmer) wordt de regering verzocht zo snel mogelijk een tweede vergunninghouder aan te wijzen voor bemiddeling met de VS. Zoals ik in mijn brief aan uw Kamer van 8 juni 2009 heb aangegeven, voldoe ik aan uw verzoek en heb ik besloten dat een tweede vergunninghouder kan gaan bemiddelen uit de VS. Bij de voorbereiding hiervan heb ik het COC en de BZA betrokken. Mijn streven is erop gericht de procedure van benoeming van de tweede vergunninghouder zo spoedig mogelijk af te ronden.

In de door de Kamer aangenomen motie nr. 18 van het lid De Pater-van der Meer spreekt de Kamer haar mening uit dat Nederlandse vergunninghouders geen beletsels mogen opwerpen wanneer voor kinderen, waarvoor geen adoptiegezin in de VS gevonden kan worden, in Nederland een aspirant-adoptiegezin beschikbaar is.

In motie nr. 19 van het lid Teeven verzoekt de Kamer om de tijdens het algemeen overleg over interlandelijke adoptie op 11 juni jl. door mij gedane toezeggingen gestand te doen. Deze toezeggingen houden in:

- dat de extra maatregelen, waaronder de eis dat slechts kinderen van 5 jaar en ouder geadopteerd kunnen worden vanuit de Verenigde Staten, zullen worden ingetrokken;
- dat geen onnodige belemmeringen zullen worden opgeworpen voor hen die een kind uit de Verenigde Staten een «liefdevolle ontvangst» willen bieden, met inachtneming van het uitgangspunt: «het belang van het kind»;
- dat de procedures van houders van een beginseltoestemming van voor 1 april 2008 kunnen worden voortgezet zoals deze zijn gestart, ook indien dit via deelbemiddeling is, en dat er praktische oplossingen worden gezocht voor mensen die een beginseltoestemming van na 1 april 2008 hebben of een aanvraag hebben ingediend, en dat ook hun geen strobreed in de weg wordt gelegd;
- dat wordt geregeld dat ten spoedigste een tweede vergunninghouder zal gaan functioneren ten behoeve van de mogelijkheid van adopteren vanuit de Verenigde Staten; en
- dat intensief toezicht wordt verricht op het feitelijk en financieel handelen van de vergunninghouder Stichting Kind en Toekomst.

Ook verzoekt de Kamer om de vergunninghouder Stichting Kind en Toekomst op te dragen dit beleid uit te dragen.

In mijn eerdergenoemde brief van 6 augustus aan aspirant-adoptiefouders geef ik uitvoering aan de door uw Kamer geuite wensen. Zoals ik eerder

---

¹ Ter inzage gelegd bij het Centraal Informatiepunt Tweede Kamer.

heb aangegeven is de brief door de Stichting Kind en Toekomst aan de aspirant-adoptiefouders gezonden die bij de stichting staan ingeschreven voor (deel-)bemiddeling uit de VS.

Met het feitelijk toezicht op het functioneren van de vergunninghouders is de Inspectie jeugdzorg belast. De Inspectie jeugdzorg verricht thans onderzoek naar het functioneren van alle vergunninghouders in het kader van de implementatie van het Kwaliteitskader vergunninghouders interlandelijke adoptie. Met het financieel toezicht is het ministerie van Justitie belast. Het ministerie beoordeelt de jaarrekeningen van de vergunninghouders aan de hand van accountantsverklaringen. Ook de Stichting Kind en Toekomst wordt in dit kader aan hetzelfde intensieve toezicht onderworpen.

In de door de Kamer aangenomen motie nr. 20 (ingediend door het lid Timmer) roept de Kamer de regering op om bij de herziening van de Wobka de mogelijkheden voor deelbemiddeling mee te nemen. Ook wordt de regering in de motie opgeroepen om te onderzoeken of de controle van de adoptiecontacten in die landen door een andere organisatie dan een vergunninghouder (bijvoorbeeld de Centrale Autoriteit) kan worden gedaan.

Ik heb het voornemen om mij in het kader van de gewenste en noodzakelijke aanpassing van de Wobka breed te oriënteren op het thans bestaande stelsel van vergunninghouders. In dat kader zal ik de wenselijkheid van deelbemiddeling uit landen die niet zijn aangesloten bij het Haags Adoptieverdrag en de mogelijkheden van controle van de adoptiecontacten opnieuw tegen het licht houden.

In de door de Kamer aangenomen motie nr. 21 van het lid Timmer wordt de regering verzocht om te komen tot een actieve opstelling waardoor er ruimere adoptiemogelijkheden voor homoparen in de landen Zuid-Afrika, Brazilië, de VS en mogelijk ook andere landen worden gerealiseerd waar dit het belang van het kind kan dienen.

Zoals ik eerder al aan uw Kamer heb medegedeeld worden de internationale contacten rond interlandelijke adoptie geïntensiveerd en wordt daar waar mogelijk de samenwerking met derde landen bewerkstelligd. Hiertoe heb ik per 1 september 2008 een speciale adviseur benoemd voor internationale samenwerking voor interlandelijke adoptie. Ik zal in mijn contacten met de autoriteiten van die landen de mogelijkheid van adoptie door homoparen op gelijke voet met die van heteroparen benutten. Daarnaast is het, zoals neergelegd in het kwaliteitskader voor vergunninghouders, de taak van de vergunninghouders om mogelijkheden voor adoptie in het buitenland te exploreren en contacten met personen, partnerorganisaties en/of autoriteiten in die landen te leggen met het oog op bemiddeling van adoptabele kinderen.

In motie nr. 22 (ingediend door het lid Timmer) wordt de regering verzocht te onderzoeken welke problemen meerderjarige geadopteerden ondervinden die gerelateerd zijn aan hun adoptie en hoeveel meerderjarige geadopteerden identiteitsklachten dan wel andere klachten hebben ontwikkeld. In de motie wordt de regering tevens verzocht om naar aanleiding van de uitkomsten van deze onderzoeken, indien noodzakelijk, actiever beleid te ontwikkelen op het punt van nazorg voor meerderjarigen.

In mijn brief van 28 oktober 2008 (Kamerstukken II, 2008/09, 31 265, nr. 10), waarin ik de reactie van het kabinet kenbaar maak op het Rapport interlandelijke adoptie «Alles van waarde is weerloos», heb ik aangegeven wat er op dit moment vanwege de minister voor Jeugd en Gezin in ontwikkeling is op het terrein van nazorg aan (minderjarige) geadopteerden en hun ouders. Ten aanzien van de nazorg voor geadopteerden boven de 23 jaar heb ik aangegeven dat de rijksverantwoordelijkheid ligt

bij de minister van VWS. Deze subsidieert jaarlijks de landelijke Fiom voor (onder andere) nazorg aan volwassen geadopteerden. De Fiom heeft inmiddels tezamen met de Stichting Adoptievoorzieningen een plan van aanpak Adoptie(na)zorg opgesteld. De minister voor Jeugd en Gezin zal u spoedig over dit plan van aanpak informeren.

In de door de Kamer aangenomen motie nr. 23 van de leden Van der Staaij en Langkamp wordt de regering verzocht de bewaartermijn voor dossiers door vergunninghouders te verlengen tot 100 jaar.

In reactie hierop merk ik op dat de bewaartermijn in de Wobka thans tenminste dertig jaar bedraagt. Verlenging van de bewaartermijn vergt derhalve aanpassing van de Wobka. Ik overweeg al om tot verlenging van de bewaartermijn van bemiddelingsdossiers over te gaan. Daarbij ligt voor de hand dat wordt aangesloten bij een recent door de Raad van Europa opgesteld verdrag inzake de adoptie van kinderen, dat ter ratificatie aan de lidstaten is voorgelegd. In dit verdrag wordt, met het oog op het recht van personen om hun identiteit en afkomst te kennen, bepaald dat relevante informatie ter zake van adoptie dient te worden verzameld en bewaard gedurende tenminste vijftig jaar vanaf de datum waarop de adoptie definitief is geworden.

Ik zal de motie dan ook betrekken bij mijn overwegingen bij de aanpassing van de Wobka.

In motie nr. 24, ingediend door het lid Van der Staaij wordt de regering verzocht om de aanbeveling van de commissie Kalsbeek om na te gaan in hoeverre het interesseren van potentiële adoptieouders voor de pleegzorg behoort tot de mogelijke oplossingen om het potentieel aan pleegouders te versterken en een deel van de wachtlijst van potentiële adoptieouders te doen afnemen, uit te voeren. Daarbij verzoekt de Kamer ook mogelijke verdere stappen, zoals het invoeren van «zwakke» adoptie voor permanente, perspectiefbiedende pleegzorgplaatsingen, nader te onderzoeken. Als gevolg van de langer wordende wachtlijsten van potentiële adoptieouders ontstond de wenselijkheid om deze ouders in een vroeg stadium een reëel beeld te geven van de bestaande adoptiepraktijk, zodat zij hun eigen situatie op de kansen en mogelijkheden van adopteren kunnen inschatten. Hiertoe organiseert de Stichting Adoptievoorzieningen sedert oktober 2007 extra informatiebijeenkomsten. In deze bijeenkomsten, waaraan ook pleegzorgmedewerkers meewerken, worden deze ouders ook gewezen op het alternatief van pleegzorg.

In mijn brief van 28 oktober 2008 (Kamerstukken II, 2008/09, 31 265, nr. 10) heb ik aangegeven dat ik de aanbeveling van de commissie Kalsbeek volg om er bij alle interlandelijke adopties voor te zorgen dat sterke adoptie kan plaatsvinden, omdat dit een vollediger integratie van het kind in het adoptiegezin bewerkstelligt en ertoe bijdraagt dat het kind in alle opzichten bij het adoptiegezin en de familie gaat behoren. Ook bevordert dit de gehechtheid in de relatie. Ik realiseer mij daarbij dat sommige kinderen als gevolg van deze aanbeveling niet (meer) in aanmerking komen voor interlandelijke adoptie, bijvoorbeeld omdat het land waar zij vandaan komen, (sterke) adoptie niet toestaat. Daarom blijft er onder omstandigheden de mogelijkheid om in het kader van internationale pleegzorg, zoals vastgelegd in het Haags Kinderbeschermingsverdrag van 1996, naar Nederland te komen. Waar het gaat om permanente perspectiefbiedende pleegzorgplaatsingen in Nederland wil ik wijzen op het recent ingediende wetsvoorstel tot herziening van de kindbeschermingsmaatregelen. Hierin wordt onder meer voorgesteld de positie van pleegouders te versterken door het eerder overdragen van de voogdij aan pleegouders. Het invoeren van een vorm van zwakke adoptie acht ik daarvoor vooralsnog niet noodzakelijk.

Tot slot verzoekt de Kamer in motie nr. 25 om de ruimere leeftijdsgrenzen bij de adoptie van een biologisch broertje of zusje van het al geadopteerde kind, zoals aangekondigd in de kabinetsreactie op het rapport van de commissie Kalsbeek, te laten gelden voor elke plaatsing van een tweede kind.

In mijn reactie op deze motie tijdens de voortzetting op 2 juli 2009 van het parlementair overleg heb ik aangegeven dat ik nader moet beoordelen hoe de gevraagde verruiming eruit zou moeten zien. Om die reden verzocht ik om de motie aan te houden. Nu zij is aangenomen zal ik de motie meenemen in mijn overwegingen bij de aanpassing van de Wobka.

De minister van Justitie,
E. M. H. Hirsch Ballin